

FORMIDLING

av Inga Malene Bruun

I prosjektplanen var det skissert flere strategier for formidling, blant annet åpen dag, besøk av skoleklasser, kontakt med lokale museer med mer. Koronasituasjonen gjorde at flere av disse tiltakene ikke var mulig å gjennomføre før siste feltesong på prosjektet og formidlingen ble tilpasset smittevernstiltakene. Den fysiske formidlingen i felt ble derfor nedprioritert, men til gjengjeld satset vi mer på andre kanaler.

SOSIALE MEDIA

For å ivareta formidlingen besluttet vi i 2020 å opprette en egen Facebookside og Instagramprofil kalt Arkeologi langs Hålogalandsvegen. Hanna Gjeruldsen fikk hovedansvar for å planlegge, lage og publisere innlegg. I tillegg opprettet vi en formidlingsgruppe som diskuterte og idémyldret rundt innhold til sosiale media (Tabell 1). Medlemmene i gruppa hadde også ansvar for å bidra inn i formidlingen fra sine felt. Dette fungerte svært godt, og ble videreført også i 2021 og 2022. Innleggene ble lagt ut av Gjeruldsen, og noen ganger andre medlemmer av formidlingsgruppa, etter godkjenning av prosjektleder.

I feltesongen oppdaterte vi sosiale media en til to ganger i døgnet, hovedsakelig med funn, små glimt fra feltarbeidet og mer beskrivende innlegg (Figur 1). Vi laget også filmer, både rettet mot barn og mot et voksent publikum. Formidlingen

Figur 1 Eksempel på Facebook-oppdatering fra felt. Skjermdump tatt 12.11.2025.

ble også brukt som en måte å skape samhold i gruppa og et felles prosjekt, noe som resulterte i de to mer humoristiske filmseriene Grav eller NAV (Figur 2) og Arkeologen befaler. Disse ble filmet på fritiden og alle som hadde lyst til å være med fikk delta. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra

Medlemmer i formidlingsgruppa	År	Formidlingsoppgaver
Hanna Gjeruldsen	2020-2022	Formidlingsansvarlig. Overordnet plan og strategi for formidling i sosiale media. Filmproduksjon, foto, formidling på film og skriving av innlegg.
Inga Malene Bruun	2020-2022	Godkjenning av innlegg, formidling på film, tekstproduksjon, mediekontakt, omvisning i felt.
Mikael Cerbing	2020-2022	Skriving av innlegg, formidling på film, omvisning i felt.
Mikael Lindahl	2020	Filmproduksjon.
Andreas Luneborg	2020	Foto, filmproduksjon, skriving av innlegg.
Lars Harald Gathe	2021	Filmproduksjon.
Sjoerd van Riel	2021	Skriving av innlegg.
Signe Terkelsen	2021	Foto, formidling på film, skriving av innlegg.
Fink Juhl	2022	Formidling på film, skriving av innlegg.
Karine Jellestad	2022	Skriving av innlegg, kontakt med skoler.

Tabell 1 Medlemmer i formidlingsgruppa 2020-2022.

Figur 2 Forsiden på serien Grav eller NAV.

ansatte på dette, og det var mye moro med å lage disse seriene.

I løpet av vintrene har vi lagt ut adventskalendere med funn fra prosjektet, innlegg om etterarbeidet, hatt temauker om utvalgte lokaliteter og tema, og presentert resultater fra arbeidet.

Oppdateringene i sosiale media var vellykkede og fikk etter hvert et stort publikum. Vi fikk også mye tilbakemeldinger fra publikum om at det ble satt pris på og vi ble nominert til UiTs formidlingspris. Vi valgte derfor å fortsette med denne typen formidling gjennom alle tre sesongene, og Facebook utviklet seg til å bli vår primære formidlingskanal.

OMVISNING I FELT

I perioder der koronatiltakene tillot det, og i løpet av den siste feltlesongen hadde vi skoleklasser på besøk (Figur 3). Barn fra Lødingen

Figur 3 Skoleklasse på omvisning på Solli i 2021.

skole var på omvisning, og vi var også hos dem for å snakke om prosjektet. Vi hadde også skoleklasser fra Harstad på besøk. Det ble sendt ut gjentatte invitasjoner til andre lokale skoler og barnehager, men responsen var ikke som forventet og ingen av disse kom.

Under hele feltarbeidet og også etterpå har vi hatt kontakt med Lødingen historielag. De har vært på omvisning i felt flere ganger, og vi har blitt invitert til deres møter for å holde innlegg.

I løpet av de tre feltlesongene har vi også hatt omvisning av grupper fra Sør-Troms museum, opplæringsenheten fra Troms fylkeskommune, lokale interesserte, forbipasserende og ansatte ved SVV og UiT.

Først i 2022 var det ut fra pandemihensyn mulig å arrangere åpen dag, noe vi også ønsket. Dessverre ble dette vanskelig å gjennomføre av logistiske årsaker. På noen av de mest aktuelle lokalitetene var det utfordringer knyttet til parkeringsmuligheter og adkomst. På andre lokaliteter ville det logistisk være enklere å gjennomføre, men det var ikke ønskelig på grunn av adkomst gjennom et privat gårdstun. Til slutt konkluderte vi med at det ikke kunne bli åpen dag, og at de soleklart beste mulighetene for det hadde vært i 2020 og 2021 under arbeidet på Solli.

Kristine har funnet pilspisser fra steinalderen der veien til 10 milliarder skal bygges

Nord-Norges største veiprojekt fører til landsdelens største arkeologiske utgraving. Det er funnet mange tusen år gamle gjenstander langs veien i Tjeldsund.

Dan Henrik Klausen
Journalist
+ 3 til
Publisert 26. juli 2020 kl. 16:44
Oppdatert 26. juli 2020 kl. 16:50
Artikkelen er flere år gammel.

HISTORISK UTGRAVNING: Arkeolog Kristine Seyland må være forsiktig når hun leter etter gamle skatter. Her på Solli i Tjeldsund kommune. FOTO: TORA KYLLINGSTAD / NRK

Harstad Tidende eAvis VG eavis Tips oss Nyheter TV & podcast Sport Himmel og hav Meninger Bærekraft

I gang med tidenes største arkeologiprojekt i Tjeldsund

Harstad Tidende eAvis VG eavis Tips oss Nyheter TV & podcast Sport Himmel og hav Meninger Bærekraft

Hver dag gjør de forhistoriske funn: – Lokaltiten kan stamme så langt tilbake i tid som 10.000 år

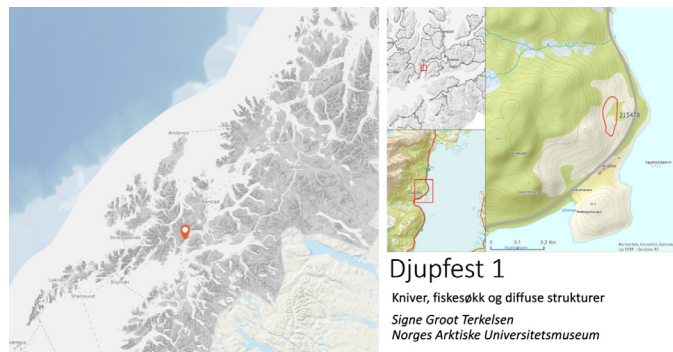

Harstad Tidende eAvis VG eavis Tips oss Nyheter TV & podcast Sport Himmel og hav Meninger Bærekraft

30 personer er i gang med å undersøke Hålogalandsveien

Figur 4 Medieinnslag om prosjektet. Her fra NRK og Harstad Tidende. Skjermdumper tatt 12.11.2025.

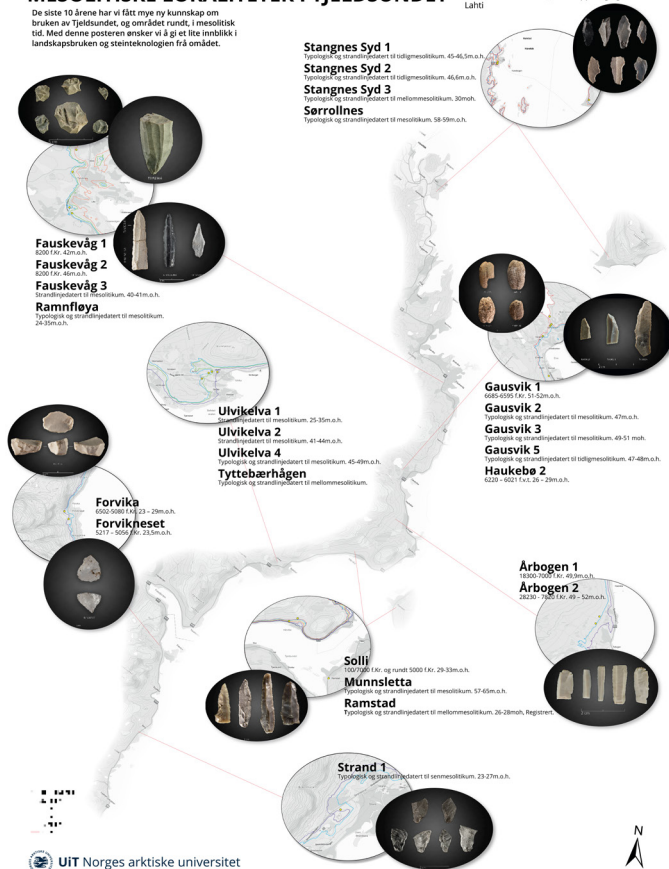

Figur 5 En av presentasjonene holdt på NAM i 2022.

MEDIA

Gjennom prosjektet har vi hatt kontakt med lokal og regional media, på både norsk og samisk (Tabell 2, Figur 4). Majoriteten av innslagene har vært på nett- eller papiraviser, men vi har også vært på TV og radio. Den største interessen fra media var i løpet av første år, men forekom også utover i prosjektet. Før oppstarten i 2020 sendte vi ut en pressemelding om at landsdelens største arkeologiske prosjekt skulle starte, noe som trolig var med på å skape interessen.

MESOLITISKE LOKALITETER I TJELDSUNDET

Figur 6 Poster presentert på NAM i 2024.

FOREDRAG

Prosjektet har også presentert resultater på Norsk arkeologmøte i 2021 og 2022 med flere innlegg på resultatbørsene, og med poster i 2024 (Figur 5 og Figur 6). Vi har også hatt et flertall innlegg på forskningsseminar, både på UM og UiT i perioden 2020-2022. Ved flere anledninger

har vi også vært invitert av Lødingen historielag om å holde foredrag, og vi har vært der både i løpet av feltarbeidene og i etterarbeidet.

Opprinnelig ønsket vi å delta på flere konferanser og generelt holde flere foredrag, men dette har begrenset seg på grunn av smittevernhensyn og koronarestriksjoner.

Måned/år	Type	Tittel
2020		
April	Harstad tidende, artikkel	30 arkeologer i gang med forarbeidene til Hålogalandsveien.
Juni	Sågat, artikkel	Hålogalandsveien utløser tidene største arkeologiprojekt i Nord-Norge
Juni	NRK Nordland, nyhetsmelding	Største utgraving i Nord-Norge
Juni	iHarstad, artikkel	E10: Inga leder tidenes største arkeologiprojekt i nord.
Juli	NRK Troms og Finnmark, artikkel	Kristine har funnet pilspisser fra steinalderen der veien til 10 milliarder skal bygges.
Juli	iHarstad, artikkel	Har funnet naust fra middelalderen: - Mange plasser er det ikke vanlig å finne slikt.
Juli	NRK Nordland, radio	God morgen Nordland: Hålogalandsveien utgravninger
Juli	NRK Troms og Finnmark, nyhetsmelding	Funn fra steinalder langs ny E10
Juli	NRK Sápmi, Veaigeseátta, radio	Occá bázahusaid geađgeáiggis
Juli	Bladet Vesterålen, artikkel	Finner steinalderspor langs Hålogalandsveien: - Dette er ny kunnskap.
Juli	NRK Nordnytt, TV	Arkeologi Hålogalandsveien
Juli	Harstad tidende, artikkel	30 personer i gang med å undersøke Hålogalandsveien
Juli	NRK Odđasat, TV	Arkeologi Hålogalandsveien
August	iHarstad, artikkel	I lavsesongen jobber Kristina på Kiwi. Nå gjør funn hun aldri har sett maken til.
September	Nettartikkel, SVVs nyhetsarkiv, artikkel	Hålogalandsvegen og arkeologi.
September	Teknisk ukeblad, artikkel	Hålogalandsvegen avdekker historie: Knvier, spyd, harpuner og økser er funnet i traseen.
September	Vesterålnytt, artikkel	Sjekker den nye veien.
2021		
Mai	Harstad tidende, artikkel	I sommer skal arkeologene undersøke en rekke samiske kulturminner.
Juni	Vol.no, artikkel	Går i gang med Nord-Norges største arkeologiske prosjekt
Juni	UiT.no nyheter, artikkel	Graver etter skjulte skatter i Nord-Norges største arkeologiske prosjekt.
Juni	Harstad tidende, artikkel	I gang med tidenes største arkeologiprojekt i Tjeldsund.
September	Harstad tidende, artikkel	Dette fant arkeologene langs den nye Hålogalandsveien.
2022		
Juni	NRK, nyhetsmelding	Leter etter tidligere bosetting
Juni	NRK, Nordnytt, TV	Arkeologi langs Hålogalandsvegen
Juni	NRK Troms, radio	Morrasending fra NRK i Troms: Nord-Norges største arkeologiske prosjekt
Juli	Harstad tidende, artikkel	Hver dag gjør de forhistoriske funn: - Lokaliteten kan stamme så langt tilbake i tid som 10.000 år.
September	Harstad tidende, artikkel	Fink (25) hyllet sitt første prosjekt som arkeolog på en spesiell måte.
2023		
April	Bladet Vesterålen, artikkel	Gjett hvor mange tusen år det har bodd folk langs Hålogalandsveien! Signe, Mikael og kompani har gjort flere tusen funn.

Tabell 2 Innslag i media om prosjektet. Lista er ikke fullstendig da artikler o.l. slettes på nett etter en stund hos enkelte media.